

**KAJIAN TERHADAP PEMBANGUNAN PELANCONGAN LESTARI
DI KAWASAN PANTAI CHENANG, LANGKAWI**

HADI HIDAYAT

**MASTER OF SCIENCE (MANAGEMENT)
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
2013**

**KAJIAN TERHADAP PEMBANGUNAN PELANCONGAN LESTARI
DI KAWASAN PANTAI CHENANG, LANGKAWI**

Oleh:

HADI HIDAYAT

**Kertas Projek Sarjana ini diserahkan kepada:
Othman Yeop Abdullah Graduate School of Business, Universiti
Utara Malaysia sebagai memenuhi syarat penganugerahan Sarjana
Sains (Pengurusan)**

KEBENARAN MENGGUNA

Kertas projek ini dikemukakan sebagai memenuhi sebahagian daripada keperluan pengijazahan program sarjana Universiti Utara Malaysia. Saya bersetuju membenarkan pihak perpustakaan Universiti mempamerkannya sebagai bahan rujukan umum. Saya juga bersetuju bahawa sebarang bentuk salinan samada secara keseluruhan atau sebahagian dari pada kertas projek ini untuk tujuan akademik adalah dibolehkan dengan kebenaran penyelia kertas projek atau Dekan, Othman Yeop Abdullah Graduate School of Business. Sebarang bentuk salinan dan cetakan bagi tujuan komersial dan keuntungan adalah dilarang sama sekali tanpa kebenaran bertulis daripada penyelidik. Pernyataan rujukan kepada penyelidik dan Universiti Utara Malaysia perlu dinyatakan jika sebarang bentuk rujukan dibuat ke atas kertas projek ini.

Kebenaran untuk menyalin atau menggunakan kertas projek ini samada sebahagian atau keseluruhannya hendaklah dipohon melalui:

**Dekan,
Othman Yeop Abdullah Graduate School of Business
Universiti Utara Malaysia
06010 Sintok
Kedah Darul Aman**

Abstrak

Pelancongan adalah salah satu sumber pendapatan yang berpotensi besar dalam pembangunan sesuatu negara. Industri pelancongan juga berupaya menjana pendapatan kawasan tempatan. Pembangunan lestari harus dirancang secara efisien bagi mengerakkan ekonomi. Keindahan pantai merupakan aset penting dalam industri pelancongan. Kajian ini cuba menganalisis tentang pencapaian program kerajaan tempatan iaitu melalui Pembangunan Pelancongan Lestari kawasan Pantai Chenang yang digubal dalam Rancangan Khas Kawasan Pantai Chenang. Hasil kajian mendapati beberapa program tidak dapat dilaksanakan sepenuhnya kerana terdapat beberapa cabaran besar untuk mengubah Pantai Chenang. Hasil kajian juga mendapati program RKK Pantai Chenang juga belum mencapai objektif Pembangunan Pelancongan Lestari secara menyeluruh. Beberapa alternatif terbaik telah dicadangkan untuk membantu pihak berkepentingan mewujudkan pembangunan pelancongan lestari di Pantai Chenang.

Kata Kunci: Pembangunan Pelancongan Lestari, Kelestarian,

Abstract

Tourism is one of the major potential sources of income in a country's development. The tourism industry is also capable to generate income locally. Sustainable development should be planned efficiently to move the economy. The beauty of the beach is an important asset in the tourism industry. This study attempts to analyze the performance of local government program through Sustainable Tourism Development Chenang Coast formulated under the Special Plan Chenang Beach Area. The study discovered some programs cannot be fully implemented as there are some big challenges to revitalize Chenang Coast. The study also found that the Chenang Coast FSP program has not yet achieved the overall objective of Sustainable Tourism Development. Some of the best alternative has been proposed to help the stakeholders to create sustainable tourism development in Chenang Coast.

Keywords: Sustainable Tourism Development, Sustainability

PENGHARGAAN

Dengan nama Allah Yang Maha Pemurah Lagi Maha Penyayang, Alhamdulillah, selawat dan salam ke atas junjungan besar Nabi Muhammad S.A.W, saya panjatkan kesyukuran kehadiran Ilahi ke atas segala limpah kurnia-Nya, maka kajian ini dapat disiapkan dengan jayanya. Saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada penyelia saya iaitu DR. Darwina Ahmad Arshad yang begitu prihatin dan sabar dalam memberikan bimbingan untuk saya menyempurnakan penyelidikan yang besar maknanya buat diri saya dan masa depan saya.

Penghargaan ini juga diucapkan kepada penguji kajian ini iaitu DR. Johanim Johari, DR. Kadzrina Abdul Kadir dan Prof. Dr. Rushami Zein bin Yusoff, Dekan Kolej Perniagaan Universiti Utara Malaysia. Buat ibunda dan ayahanda tersayang, terima kasih di atas doa dan dukungannya selama ini. Semoga Allah melanjutkan usia bagi melihat kejayaan anakanda memperolehi Master of Science (Management) ini. Saya juga mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan terhadap isteri tersayang Yulianti Afnidar serta anak tercinta, Ikram Maulana yang sentiasa memohon doa kepada Allah S.W.T agar suami dan ayahnya berjaya dalam kajian ini dengan membawa segulung ijazah. Tidak ketinggalan juga diucapkan penghargaan kepada adik-adik tersayang Iko, Emma, Ichwan, Rahmad dan sahabat-sahabat “Acheh Planner” di Universiti Utara Malaysia, rakan-rakan di Majlis Perbandaran Langkawi Bandaraya Pelancongan dan ramai lagi yang tidak dapat disebutkan nama mereka di sini bagi tujuan mencari bahan juga memberikan tunjuk ajar semasa menjalankan penyelidikan ini; saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada anda sekalian.

Hadi Hidayat

Kedah, Malaysia

ISI KANDUNGAN

BAB	PERKARA	MUKA SURAT
	KEBENARAN MENGGUNA	i
	ABSTRAK	ii
	ABSTRACT	iii
	PENGHARGAAN	iv
	ISI KANDUNGAN	v
	SENARAI SINGKATAN	ix
	SENARAI JADUAL	x
	SENARAI RAJAH	xi
BAB 1	PENGENALAN	
1.0	Pengenalan	1
1.1	Pembangunan Pelancongan Pulau Langkawi	1
1.2	Ciri dan Fizikal Pantai Cenang	5
1.3	Rumusan Masalah	6
1.3.1	Susunatur Bangunan	7
1.3.2	Ruang Aktiviti Kegunaan Pantai Untuk Awam	7
1.3.3	Konflik Guna Tanah dan “Over Capacity”	8
1.3.4	Sistem Saliran dan Pembentungan yang tidak konfrehensif	8
1.4	Skop Kajian	8
1.5	Persoalan Kajian	9
1.6	Objektif Kajian	9
1.7	Kepentingan Kajian	9
1.8	Batasan Kajian	10
1.9	Penutup	10

BAB 2 LATARBELAKANG ORGANISASI

2.0	Pengenalan	12
2.1	Latarbelakang Organisasi	12
2.2	Visi dan Misi MPLBP	
2.2.1	Misi	13
2.2.2	Visi	13
2.3	Fungsi MPLBP	16
2.4	Tugas dan Peranan MPLBP dalam Pembangunan Pantai Chenang	17
2.5	Penutup	18

BAB 3 SOROTAN KARYA

3.0	Pengenalan	19
3.1	Konsep Komponen-Komponen Pembangunan Pelancongan Lestari	19
3.2	Prinsip Kelestarian	22
3.3	Kerangka Kajian	25
3.4	Penutup	25

BAB 4 KAEDAH KAJIAN

4.0	Pengenalan	27
4.1	Reka Bentuk Kajian	27
4.2	Pengumpulan Data	29
4.2.1	Data Primer	29
4.2.2	Data Sekunder	29
4.3	Penutup	30

BAB 5 DAPATAN KAJIAN

5.0	Pengenalan	31
5.1	Rancangan Khas Kawasan (RKK) Pantai Cenang	31
5.1.1	Program Pelaksanaan Pembinaan Jalan Baru	35

5.1.2	Program Pembinaan Sistem Pembentungan	38
5.1.3	Program Pembangunan “Chenang Waterfront”	40
5.1.4	Penyerakan Dan Pengagihan Aktiviti	43
5.1.5	Pengindahan Persekitaran Desa	45
5.2	Perbincangan Dapatan Kajian	48
5.2.1	Perbincangan Taraf Pencapaian Pembangunan dengan Kerajaan Malaysia - LADA	48
5.2.2	Perbincangan Dengan Pihak Kerajaan Tempatan - MPLBP	53
5.2.3	Perbincangan dengan Jabatan Alam Sekitar (JAS)	56
5.2.4	Perbincangan Dengan Pelancong – Masalah Persekitaran dan Aktiviti Pantai Chenang	59
5.2.5	Perbincangan Dengan Penduduk Tempatan – Sosio Ekonomi	62
5.3	Rumusan Dari Dapatan Kajian	64
BAB 6 KESIMPULAN		
6.0	Pengenalan	67
6.1	Kesimpulan	67
6.2	Cadangan	69
6.2.1	Pengekalan Alam Semula Jadi	69
6.2.2	Meningkatkan Usaha Memulihara dan Memelihara Keindahan dan Persekitaran	69
6.2.3	Pendekatan ‘Memorandum Persefahaman Bersama’	70
6.2.4	Tegas, Proaktif dan Efisien	72
6.3	Penutup	73
RUJUKAN		74
LAMPIRAN		75
Lampiran 1: Pelan Strategik RKK Pantai Chenang		75
Lampiran 2: Foto Jalan Masuk Pantai		76
Lampiran 3: Foto Pembuangan Air Kumbahan		77
Lampiran 4: Foto Aktiviti Speedboat dan Pelanggaran Zon Mandi		78

Lampiran 5: Foto Menara Penyelamat Pantai & Sampah Persekitaran Pantai	79
Lampiran 6: Foto Sampah di Persekitaran Pantai & Lrtak Kereta Tidak Tersusun Rapi	80
Lampiran 7: Foto Laluan Pejalan Kaki & Bolard Rosak	81
Lampiran8 : Sistem Pembentungan yang Rosak & Tumpukan Sampah	82
Lampiran 9 : Panorama Pantai Chenang	83
Lampiran 10: Borang Bantahan dan Representasi	84

SENARAI SINGKATAN

Ringkasan Istilah	Penerangan
E-Idaman	Environment Idaman Sdn. Bhd
IWK	Indah Water Konsortium
MPLBP	Majlis Perbandaran Langkawi Bandaraya Pelancongan
JAS	Jabatan Alam Sekitar
JKR	Jabatan Kerja Raya
JPP	Jabatan Perkhidmatan Pembetungan
JPS	Jabatan Pengairan dan Saliran
JPAM	Jabatan Pertahanan Awam Malaysia
JPBD	Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
JPPH	Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta
KYDMM	Kebawah Duli Yang Maha Mulia
LADA	Langkawi Development Authority
PBT	Pihak Berkuasa Tempatan
RFZPPN	Rancangan Fizikal Zon Persisiran Pantai Negara
RKK	Rancangan Khas Kawasan
UPEN	Unit Perancang Ekonomi Negeri

SENARAI JADUAL

Jadual	Perkara	Muka Surat
1.1	Kemasukan Pelancong Di Pulau Langkawi	3
1.2	Tetamu Hotel Antarabangsa di Pulau Langkawi	4
1.3	Tetamu Hotel Domestik di Pulau Langkawi	4
5.1	Visi, Misi Dan Objektif Pembangunan	34
5.2	Laporan Pelaksanaan Projek “Revitalized Chenang” (Projek Pembinaan Jalan “Chenang Boulevard”)	36
5.3	Laporan Pelaksanaan Projek “Revitalized Chenang” (Penyambungan Paip dan Pembentungan)	38
5.4	Laporan Pelaksanaan Projek “Revitalized Chenang” (Program Pemutihan)	41
5.5	Bajet Pembangunan	51
5.6	Laporan Keseluruhan Pelaksanaan Projek “Revitalized Chenang”	51
5.7	Laporan Pelaksanaan Projek “Revitalized Chenang”	56
5.8	Frekuensi Lawatan Pemantauan Kualiti Air JAS Cawangan Langkawi	57
5.9	Status Kualiti Air Sungai Negeri Kedah	58
5.10	Kesimpulan Dapatan Kajian	65

SENARAI RAJAH

Rajah	Perkara	Muka Surat
1.1	Pantai Chenang Langkawi	6
2.1	Struktur MPLBP	14
2.2	Cadangan Carta Organisasi Jabatan Perancangan Pembangunan dan Landskap MPLBP	15
2.3	Struktur Pentadbiran Malaysia	17
3.1	Komponen-Komponen Pembangunan Pelancongan	21
3.2	Kerangka Kajian	25
5.1	Objektif Pembangunan RKK Pantai Chenang	32
5.2	Cadangan Pembinaan Jalan Baru	36
5.3	Cadangan Pembinaan Pembangunan “Chenang Waterfront”	41
5.4	Cadangan pembanbgunan zon komersial (penyerakan dan pengagihan aktiviti)	44
5.5	Cadangan Pengindahan Persekitaran Desa	46

BAB 1

PENGENALAN

1.0 Pengenalan

Bab ini merupakan pengenalan pelancongan Langkawi, ciri dan fizikal Pantai Chenang. Perbincangan dalam bab ini menjelaskan secara umum idea keseluruhan termasuk kepentingan, skop, persoalan dan objektif kajian.

1.1 Pembangunan Pelancongan Pulau Langkawi

Pelancongan adalah salah satu sumber pendapatan yang berpotensi besar dalam pembangunan sesebuah negara. Pelancongan juga merupakan aktiviti perindustrian yang mampu menjana ekonomi kawasan tempatan. Pembangunan dan perancangan untuk menarik pelancong harus dirancang sebaik mungkin, sehingga mendapat manfaat dan memberi faedah untuk mengerakkan ekonomi. Industri perlancongan menghasilkan produk tempatan seperti seni kraftangan, taman rekreasi, peluang pekerjaan, sistem pengangkutan dan tempat penginapan. Kini, banyak negara sedang berlumba-lumba untuk memajukan kawasan perlancongan mereka bertaraf antarabangsa.

Malaysia juga merupakan salah satu negara yang dikenali di peringkat antarabangsa sebagai destinasi perlancongan. Malaysia sangat bertuah kerana memiliki banyak pulau-pulau yang menarik, salah satunya Pulau Langkawi. Pulau Langkawi memiliki keindahan flora dan fauna yang semula jadi serta terdapat gugusan pulau-pulau batu kapur di sekelilingnya yang menjadi tarikan perlancongan. Pulau Langkawi juga merupakan salah satu Geotaman (*GEOPARK*) yang pertama di Malaysia dan Asia Tenggara yang telah diiktiraf oleh UNESCO pada 1hb Jun, 2007.

The contents of
the thesis is for
internal user
only

RUJUKAN

- Badaruddin Mohamed (2008) *Pelancongan Lestari*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka
- Inskeep, E. (1996) *Perancangan Pelancongan: Pendekatan Besepadu dan Berkekalan*. Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Jabatan Alam Sekitar (2010) *Laporan Tahunan 2010*. Kedah: Jabatan Alam Sekitar Cawangan Langkawi
- Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia (2012) *Rancangan Fizikal Zon Pesisiran Pantai Negara*. Kuala Lumpur: Dicapai daripada: <http://www.townplan.gov.my>
- Johan Afendi Ibrahim, Norhanim Abdul Razak & Mohamad Zaki Ahmad (2012) *Impak Pembangunan Pelancongan. Kajian Kes: Pantai Cenang, Langkawi*. Persidangan Kebangsaan Ekonomi Malaysia ke VII Ipoh. Perak.
- Johan Afendi Ibrahim. & Mohamad Zaki Ahmad (2012) *Pernacangan dan Pembangunan Pelancongan (Edisi Kedua)*. Kedah: Universiti Utara Malaysia.
- Kerajaan Malaysia (2012) *Laporan Pelaksanaan Projek Blueprint Pelancongan Langkawi dibawah Lembaga Pembangunan Langkawi, Status Pelaksanaan Sehingga 30 November 2012*. Kedah: LADA
- Kerajaan Malaysia (2010) *Draft Rancangan Kawasan Khas Pantai Cenang 2015* (2010) Kedah: Dicapai daripada <http://www.mplbp.gov.my/>
- Marzuki, (1983) *Metodologi Riset*. Yogyakarta: Hanindita Offset
- Portal Rasmi Langkawi authority Development LADA. *Statistik pelancong*. Dicapai daripada <http://www.lada.gov.my/v2/>
- Portal Rasmi Majilis Perbandaran Langkawi Bandaraya Pelancongan MPLBP. (2012). *Pengurusan: Carta Organisasi 2012 MPLBP*. Dicapai daripada <http://www.mplbp.gov.my/>
- The Langkawi Blueprint Tourism 2011-2015 (2011). Kerajaan Malaysia
- Winarno Surachmad. (1994). *Pengantar Penelitian Ilmiah*. Bandung: Tarsito